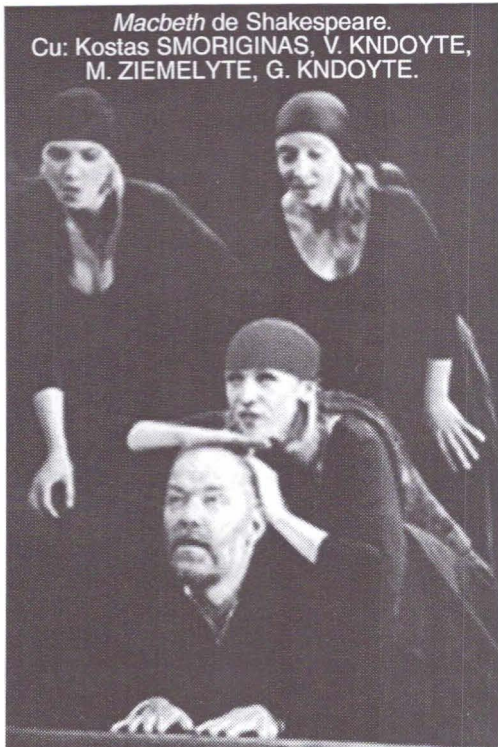

Macbeth de Shakespeare.
Cu: Kostas SMORIGINAS, V. KNDOYTE,
M. ZIEMELYTE, G. KNDOYTE.

Desdemonei, în *Othello*, își alege o balerină de profesie, pe Egle Spokaite, îndeajuns de grăcilă și mobilă pentru a duce la bun sfârșit sarcina expresivă impusă de regizor). Marina Davidova, de la „Vremia”, caracterizează astfel viziunea lui Nekrosius: „În spectacolele lui, metafizica creștină coexistă pașnic cu o venerare aproape păgână a obiectelor materiale. Însă acest complicat sistem de simboluri nu distruge logica relațiilor umane. Nekrosius nu se revoltă împotriva tradiției teatrului psihologic, și al nici unui alt fel de teatru. El produce spectacole sugestive pentru oricine are forța de a-i accepta sistemul de coordonate.” „În *Macbeth*”, spune Cordelli de la „Corriere della sera”, „chiar și cele mai atroce crime, cu cele mai îngrozitoare urmări, se topesc în fața forței spectacolului. Frumusețea purificatoare a fiecărei scene urmărește mai degrabă negarea, decât admiterea crimei.”

Lista premiilor și recunoașterilor internaționale acordate lui Nekrosius este lungă: Cel mai bun regizor al Republicilor

Baltice, Cel mai bun spectacol în 1994 pentru *Mozart și Salieri*. *Don Juan*. *Ciuma*; Premiul New European Theatre Realities, acordat de Uniunea Teatrelor Europene și Centrul pentru arte de la Taormina (1994); Ordinul Gediminas de gradul III și Premiul Național al Lituaniei în 1998, după *Hamlet*; „Masca de aur”, premiul acordat de Asociația criticilor ruși, pentru *Macbeth*; Premiul pentru cel mai bun spectacol și cel mai bun regizor la Festivalul Sarajevo Mess în 2001 pentru *Othello*; Premiul K.S. Stanislavski la Moscova (2001) etc.

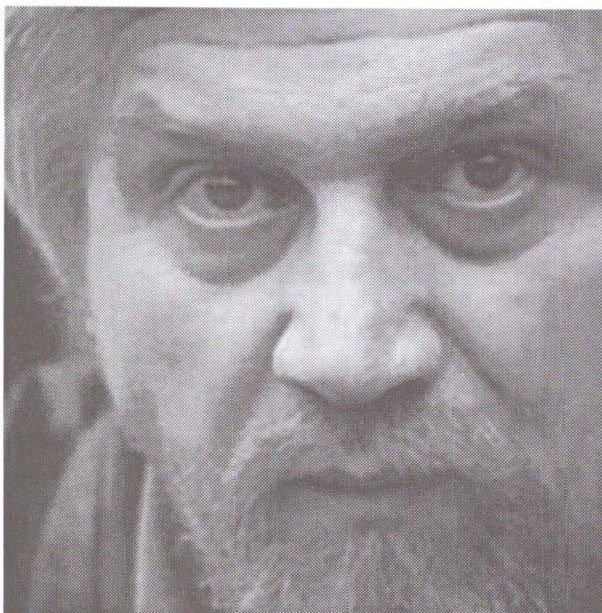
În noiembrie 2002, Nekrosius montează opera *Macbeth* la Teatro Comunale (Opera din Florența, Italia), iar în martie 2003, la Teatrul Național din Vilnius, are loc premiera ultimului său spectacol *Începuturi*. *Anotimpuri* de Kristijona Donelaitis, după o baladă din literatura lituaniană clasică.

JONAS VAITKUS

Teatrul lui Jonas Vaitkus se constituie într-un contrapunct la concepția abstractă despre lume și existența materială, transformând-o într-o rugăciune, o confesiune. Este interesant de urmărit cum regizorul, care reușește să generalizeze limbajul dramatic, care știe cum să creeze un teatru conceptual, are grijă și de cele mai mici detalii, inserții, comentarii care ajung să slujească tema principală. Pentru Vaitkus este important ce comunică, și, de vreme ce el, ca profesionist, știe și cum să o facă, spectacolele sale sunt întotdeauna interesante. Crează reprezentații grandioase, al căror destin nu mai contează după aceea. Carențele sociale le sapă existența, ducându-le spre dispariție. Spectacolele lui Vaitkus sunt asemeni unor meteoriți, călătorind în spațiu prin eternitate. Pe nesimțite, reprezentația

de ieri devine parte din istorie. Și de fiecare dată, Vaitkus reia totul de la zero, de la coala albă de hârtie, de la Sfânta Scriptură. De aceea, poate, Vaitkus nu se impune ca un conducător, nu își impune punctul de vedere asupra celorlalți, ci încearcă, prin teatru, să îndrume publicul și pe sine însuși către ieșirea din fundătura care este, adesea, viața de zi cu zi.

Jonas Vaitkus este una dintre personalitățile cele mai contradictorii și mai interesante din teatrul lituanian modern. Al său *curriculum vitae* conține mai mult de cincizeci de producții teatrale (drame, tragedii, opere, oratorii) și patru filme. De numele său este legată una dintre cele mai prospere și mai interesante

perioade din istoria Teatrului Dramatic din Kaunas. A regizat spectacole care au intrat în istorie: *Ubu rege*, *Pelerinul viselor*, *Constructorul Solness*, *Richard III*, *Sturz – pasăre verde*. Aici și-a început rodnică activitate pedagogică: creația a zece dintre studenții săi a dat naștere unor discuții vehemente, a tulburat apele liniștite ale valorilor culturale de la mijlocul anilor '80 (*Literaturos pamokos – Lecții de literatură*). Actorii crescuți sub aripa lui Vaitkus, datorită cursurilor inteligente și propriului talent, astăzi sunt în centrul atenției publicului și a criticii: Ingeborga Dapkūnaitė a intrat în arena internațională, a fost cea mai bună acțiță lituaniană în 1992. Povilas Budrys, cel mai bun actor al anului 1992, lucrează fructuos cu alți regizori și și-a creat propriul stil de mono-reprezentării. Dalia Michelevičiūtė cea mai bună acțiță în 1993, și Eglė Mikulionytė în 1995.

Prezența lui Vaitkus la Teatrul Academic de Stat Lituanian a devenit *evenimentul* vieții teatrale a capitalei. Formarea unui *nou teatru* a deschis calea pentru noi interpretări ale problemelor centrale ale vieții, în timp ce noul repertoriu cerea noi mijloace de exprimare teatrală. Prima producție a lui Vaitkus a fost *Treziri (Pabudimas)* de Antanas Škema. Regizorul a reușit să nu se piardă în labirintul conjuncturilor politice și să creeze o dramă convingătoare despre colapsarea și atemporalitatea valorilor morale. Pe aceeași scenă a produs și *Hallowe'en*, de A. Mickiewicz, de faimă internațională, și opera lui Feliksas Bajoras, *Mielul Domnului*, care oferă o originală interpretare a temei rezistenței lituaniene din anii postbelici. Dar, în creația din ultimii ani, Vaitkus analizează cu consistență tema ciocnirilor dintre om și lumea locuită de alții. Talentul lui se manifestă din plin pe teritoriul elementelor conflictuale. Îl interesează personajele rebele, care se ridică deasupra mediocrității. Fie că este vorba de Nora din *Casa păpușilor* de Ibsen, sau de Tatăl din *Tatăl* de Strindberg, produse în 1995, respectiv 1997, la Teatrul Tineretului din Vilnius), eroii se confruntă cu societatea ipocrită și o părăsesc în căutarea unei alte realități metafizice. Această despărțire a personajelor de lumea depravată și, în cuvintele regizorului, călătoria lor spre Dumnezeu, constituie esența teatrului lui Jonas Vaitkus din zilele noastre.